DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Warszawa, 15 czerwca 1946 r. **Nr. 6**

Treść:

USTAWA

z dnia 3 stycznia 1946 r.

o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej.

Art. 1. Dla planowego odbudowania gospodarki narodowej, zapewnienia Państwu suwerenności gospodarczej i podniesienia ogólnego dobrobytu przejmuje Państwo na własność przedsiębiorstwa na zasadach niniejszej ustawy.

Art. 2. 1. Bez odszkodowania przechodzą na własność Państwa przedsiębiorstwa: przemysłowe, górnicze, komunikacyjne, bankowe, ubezpieczeniowe oraz handlowe:

a) Rzeszy Niemieckiej i Byłego Wolnego Miasta Gdańska,

b) obywateli Rzeszy Niemieckiej i byłego Wolnego Miasta Gdańska z wyjątkiem osób narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej,

c) niemieckich i gdańskich osób prawnych z wyłączeniem osób prawnych prawa publicznego,

d) spółek kontrolowanych przez obywateli niemieckich lub gdańskich albo przez administrację niemiecką lub gdańską,

e) osób, które zbiegły do nieprzyjaciela.

2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami ustali w rozporządzeniu, jakie osoby i spółki oraz w jakim trybie będą uznane za podlegające przepisowi ust. 1 lit. b), c), d), e).

3. Przedsiębiorstwa niemieckich i gdańskich osób prawnych prawa publicznego (ust. 1 lit. c) przechodzą na własność odpowiednich polskich osób prawnych. W braku takich osób lub w razie zbiegu zainteresowań kilku osób prawnych, uchwała Rady Ministrów oznaczy osobę prawną, na własność której ma przejść przedsiębiorstwo.

4. Z mocy przepisu niniejszego artykułu nie przechodzi na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstwo, określone w ust. 1:

a) które zostało zajęte lub skonfiskowane przez b. władze okupacyjne, chyba że stanowiło ono przedtem własność Skarbu Państwa lub wspomnianych osób prawnych albo zajęcie lub konfiskata dotyczyły przedsiębiorstwa osób lub spółek, wskazanych w ust. 1 i 3,

b) którego wyzbycie się na rzecz osób i spółek, wymienionych w ust. 1 i 3 nastąpiło po dniu 1 września 1939 r. pod wpływem groźby, uprawniającej właściciela zbywającego przedsiębiorstwo do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli.

5. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określi tryb ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych), w rejestrach handlowych i innych rejestrach publicznych przejścia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstw, nieruchomości do nich należących oraz praw na ich rzecz zahipotekowanych.

6. Nieważne są wszelkie czynności lub akty prawne, zdziałane po dniu 1 września 1939 r. co do przedsiębiorstw, wymienionych w ust. 1, celem zapobieżenia ich przejściu na własność Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego.

7. O przejściu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego (ust. 3 zd. 1) orzeka właściwy ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa minister, którego orzeczenie jest ostateczne i nie ulega zaskarżeniu do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Rozporządzenie Rady Ministrów określi tryb postępowania, w którym nastąpi przejście przedsiębiorstwa na własność Państwa.

Art. 3. 1. Za odszkodowaniem przejmuje Państwo na własność:

A. Przedsiębiorstwa górnicze i przemysłowe w następujących gałęziach gospodarki narodowej:

1) kopalnie oraz nadania górnicze, podlegające przepisom prawa górniczego,

2) przemysł naftowy i gazu ziemnego z kopalniami, rafineriami, gazoliniarniami i innymi zakładami przetwórczymi, gazociągami oraz przemysł paliw syntetycznych,

3) przedsiębiorstwa, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania lub rozdzielania energii elektrycznej w celu zarobkowego zbytu albo w celu zasilania publicznych środków komunikacji, korzystających z prądu silnego,

4) przedsiębiorstwa, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania lub rozdzielania gazu dla celów przemysłowych i domowych,

5) zakłady wodociągowe, obejmujące więcej, aniżeli teren jednej gminy (okręgowe zakłady wodociągowe),

6) huty żelaza oraz huty metali kolorowych,

7) przedsiębiorstwa przemysłu zbrojeniowego, lotniczego oraz materiałów wybuchowych,

8) koksownie,

9) cukrownie i rafinerie cukru,

10) gorzelnie przemysłowe, destylarnie, rafinerie spirytusu oraz fabryki wódek,

11) browary o zdolności produkcyjnej powyżej 15.000 hl rocznie,

12) fabryki drożdży,

13) młyny zbożowe o zdolności przemiałowej powyżej 15 ton zboża na dobę, obliczonej na podstawie długości walców lub powierzchni kamieni młyńskich,

14) olejarnie o zdolności produkcyjnej powyżej 500 ton rocznie, oraz wszelkie rafinerie tłuszczów jadalnych,

15) chłodnie składowe,

16) wielki i średni przemysł włókienniczy,

17) przemysł poligraficzny i drukarnie.

Rozporządzenie Rady Ministrów określi co do przedsiębiorstw, wymienionych w pkt. 16 i 17, które kategorie z nich przechodzą na własność Państwa, a co do drukarń, które z nich mają być przekazane na własność organizacjom politycznym lub społecznym, stowarzyszeniom lub spółdzielniom.

B. Przedsiębiorstwa przemysłowe nie wymienione pod A, jeżeli zdolne są zatrudnić przy produkcji na jedną zmianę więcej, niż 50 pracowników.

Spod działania tego przepisu wyłącza się przedsiębiorstwa robót budowlanych oraz instalacyjnych bez względu na ilość pracowników, którą zdolne są zatrudnić. Rozporządzenie Rady Ministrów może podwyższyć dolną granicę 50 pracowników w przemyśle wyrobów niepowszechnego użytku, bądź mało zmechanizowanym, bądź o charakterze pionierskim lub sezonowym.

C. 1) Przedsiębiorstwa komunikacyjne (kolei żelaznych normalnych i wąskotorowych, kolei elektrycznych, komunikacji powietrznej),

2) przedsiębiorstwa telekomunikacyjne (telefoniczne, telegraficzne, radiowe).

2. Przejęciu przez Państwo na własność nie podlegają przedsiębiorstwa, wymienione w ust. 1, jeżeli stanowią własność związków samorządowych, międzykomunalnych, spółdzielni albo związków spółdzielni. Jeżeli własność wymienionych związków lub spółdzielni dotyczy tylko części przedsiębiorstwa lub tylko części udziału majątkowego w nim, natenczas przejęciu na własność przez Państwo podlega tylko pozostała część.

3. Uchwała Rady Ministrów, powzięta na wniosek zainteresowanego Ministra, może wyłączyć spod działania przepisu ust. 1 poszczególne przedsiębiorstwa albo ich kategorie lub grupy.

4. Poszczególne przedsiębiorstwa, istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, a nie podpadające pod przepis ust. 1, mogą być przejęte na własność przez Państwo na zasadzie uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek zainteresowanego ministra, jeśli posiadają one faktyczną wyłączność produkcji w ważnych gałęziach gospodarki narodowej; w tym samym trybie może nastąpić przejęcie na własność przez Państwo przedsiębiorstw bankowych oraz szczególnych urządzeń magazynowych, składowych lub przeładunkowych, zwłaszcza w portach lub przy drogach kolejowych i wodnych.

5. Przepis art. 2 ust. 7 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw przejętych na zasadzie niniejszego artykułu.

6. Orzeczenie o przejęciu przez Państwo na własność w trybie niniejszego artykułu może nastąpić tylko do dnia 31 grudnia 1946 r.

Art. 4. Założenie nowych przedsiębiorstw w gałęziach przemysłu i komunikacji, objętych przepisami art. 3 ust. 1 lit. A i C, wymaga uprzedniego uzyskania koncesji, udzielonej przez właściwego ministra w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania.

Art. 5. 1. Państwo może przedsiębiorstwa przejęte na własność prowadzić we własnym zarządzie albo przekazywać je samorządowi terytorialnemu lub spółdzielniom albo ich związkom na zasadzie uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek właściwego ministra lub komitetu, powołanego w trybie ust. 2 niniejszego artykułu. Przedsiębiorstwa z zakresu art. 3 ust. 1 A pkt 9) — 15) przekaże Państwo samorządowi terytorialnemu lub spółdzielniom albo ich związkom uchwałą Rady Ministrów, powziętą na wniosek właściwego ministra lub komitetu powołanego w trybie ust. 2 niniejszego artykułu.

2. Uchwała Rady Ministrów powoła komitet złożony z przedstawicieli Ministerstwa Skarbu, Ministerstwa Przemysłu, Ministerstwa Administracji Publicznej, Ministerstwa Aprowizacji i Handlu, Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i Centralnego Urzędu Planowania oraz przedstawicieli: spółdzielczości, Związku Samopomocy Chłopskiej, związków zawodowych i samorządu terytorialnego. Zadaniem komitetu będzie przedstawianie Radzie Ministrów wniosków w przedmiocie przekazywania przedsiębiorstw upaństwowionych organizacjom spółdzielczym i samorządowi terytorialnemu.

3. Rada Ministrów przekaże w pierwszym rzędzie na wniosek właściwego ministra lub wymienionego wyżej komitetu spółdzielniom lub ich związkom przedsiębiorstwa przemysłowe, które:

a) oparte są wyłącznie lub głównie o miejscowy surowiec i produkują głównie dla potrzeb lokalnych,
b) dotyczą lokalnego interesu producentów surowca lub konsumentów,
c) są integralnie związane z funkcjami gospodarczymi, spełnianymi wyłącznie lub głównie przez spółdzielczość.

4. Rada Ministrów we wszystkich innych przypadkach przyjmie pod uwagę istotne interesy spółdzielczości zarówno konsumentów, jak i producentów.

Art. 6. 1. Przedsiębiorstwa przejęte na zasadzie przepisu art. 2 lub art. 3 przechodzą na rzecz Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego w całości wraz z nieruchomym i ruchomym majątkiem i wszelkimi prawami (prawo do firmy, patenty, licencje, znaki towarowe, użytkowe itp.), wolne jednak od obciążeń i zobowiązań z wyjątkiem zobowiązań o charakterze publiczno-prawnym, zobowiązań na rzecz polskich osób prawnych prawa publicznego, zobowiązań na rzecz osób prawnych, stanowiących własność polskich osób prawnych prawa publicznego, służebności gruntowych oraz zobowiązań, mających swe źródło w stosunku najmu pracy lub odpowiedzialności za czyny niedozwolone.

2. Do odszkodowania za obciążenia i zobowiązania, które z mocy przepisu ust. 1 nie podlegają przejęciu stosuje się odpowiednio przepis art. 7.

3. Obciążenia i zobowiązania, które w chwili ich powstania były gospodarczo nieuzasadnione, ulegają umorzeniu w całości lub w części względem Państwa lub polskiej osoby prawnej prawa publicznego.

4. Rozporządzenie Rady Ministrów ustali zasady i tryb postępowania w sprawach oznaczonych w przepisie ust. 3.

5. Przepis art. 2 ust. 5 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw przejętych na zasadzie przepisu art. 3.

Art. 7. 1. Za przedsiębiorstwo przejęte przez Państwo na własność (art. 3) otrzyma jego właściciel od Skarbu Państwa odszkodowanie w terminie jednego roku, licząc od dnia doręczenia mu zawiadomienia w przedmiocie prawomocnego ustalenia wysokości przypadającego odszkodowania.

2. Odszkodowanie to będzie w zasadzie wypłacane w papierach wartościowych, zaś w wyjątkowych gospodarczo uzasadnionych przypadkach może być wypłacane również w gotówce lub innych wartościach.

3. Wysokość należnego odszkodowania będą ustalały specjalne komisje. W postępowaniu przed tymi komisjami będą miały prawo uczestniczyć osoby zainteresowane. W razie potrzeby, w każdym razie na żądanie osób zainteresowanych, komisja powoła odpowiednich biegłych.

4. Skład komisji, sposób powoływania jej członków, liczbę członków konieczną do ważności uchwał, tryb postępowania komisji oraz odwoływania się od jej orzeczeń określi rozporządzenie Rady Ministrów.

5. Przy ustalaniu odszkodowania należy uwzględnić:
a) ogólne obniżenie wartości majątku narodowego,
b) czystą wartość majątku przedsiębiorstwa w dniu przejęcia go przez Państwo,
c) obniżenie wartości przedsiębiorstwa na skutek strat wojennych oraz strat, poniesionych w związku z wojną i okupacją przez przedsiębiorstwo w okresie od dnia 1 września 1939 r. do chwili przejęcia przedsiębiorstwa przez Państwo,
d) wysokość nakładów, dokonanych po dniu 1 września 1939 r.,
e) szczególne okoliczności wpływające na wartość przedsiębiorstwa (czas trwania koncesji, licencje itp.).

6. Rozporządzenie Rady Ministrów ustali szczegółowe zasady obliczania odszkodowania, uwzględniania okoliczności wymienionych w ust. 5 oraz sposób wypłacania odszkodowania (ust. 2) i tryb amortyzacji papierów wartościowych.

Art. 8. Przedsiębiorstwa, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy znajdują się pod zarządem państwowym, a nie podlegają przejęciu na własność przez Państwo w myśl przepisów niniejszej ustawy, będą najdalej do dnia 31 grudnia 1946 r. zwolnione od zarządu państwowego, a ich posiadanie przywrócone osobom, uprawnionym w trybie przewidzianym przez obowiązujące przepisy.

Art. 9. 1. Kto usuwa, ukrywa lub uszkadza majątek, podlegający przejęciu przez Państwo (art. 2 i 3), albo przedsiębierze inne czynności w celu udaremnienia przejęcia majątku przez Państwo, podlega karze więzienia do lat 5-ciu i grzywnie do 10.000.000 zł albo jednej z tych kar.

2. Ponadto sąd orzeknie konfiskatę przedmiotu przestępstwa.

Art. 10. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i właściwym ministrom.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

Minister Spraw Zagranicznych:
Wincenty Rzymowski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

w-z Minister Oświaty:
Bronisław Biedowicz

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrychowski

(Dz. U. R. P. z dn. 5.II. 1946 r. Nr 3, poz. 17).

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Zdrowia:
Franciszek Litwin

Minister Informacji i Propagandy:
Stefan Matuszewski

w-z Minister Kultury i Sztuki:
Leon Kruczkowski

Minister Leśnictwa:
Stanisław Tkaczow

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

w-z Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Edmund Giebartowski

Minister Poczt i Telegrafów:
Tadeusz Kapeliński

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

71

DEKRET

z dnia 22 lutego 1946 r.

o zmianie ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 284) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. (1) W celu stwierdzenia pochodzenia koni prowadzone będą księgi stadne koni. Z ksiąg tych będą wydawane zaświadczenia o dokonanych w nich wpisach.

(2) Organizacje hodowlane, upoważnione przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, prowadzić będą księgi stadne, o których mowa w ust. (1).

(3) Wymagania, jakim powinny odpowiadać konie, które mogą być wpisane do ksiąg stadnych koni, oraz przepisy o prowadzeniu tych ksiąg ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych";

2) w art. 3 ust. (1) skreśla się wyraz „cudzych";

3) w art. 4 ust. (1) skreśla się wyraz „bezpłatnych" oraz dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „Za świadectwa uznania izby rolnicze mo-

gą pobierać opłaty za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w wysokości przez tegoż Ministra zatwierdzonej";

4) w art. 5 ust. (1) i ust. (2) wyrazy: „ogierów trzyletnich" zastępuje się wyrazami: „ogierów dwuletnich";

5) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. (1) Właściciele ogierów dwuletnich i starszych, których konie nie zostały uznane przez komisje kwalifikacyjne, obowiązani są poddać je wytrzebieniu na własny koszt i ryzyko w terminie trzech miesięcy po wydaniu orzeczenia komisji. Powiatowy urząd ziemski może przedłużyć ten termin z ważnej przyczyny.

(2) Ogiery niewytrzebione w obowiązującym terminie podlegają skonfiskowaniu bez odszkodowania przez powiatowe urzędy ziemskie. Po wytrzebieniu zostają one oddane do użytku publicznego lub też sprzedane z przetargu. Uzyskane stąd sumy pieniężne będą użyte na cele hodowli koni według uznania powiatowych urzędów ziemskich.

(3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może nakładać na organa służby weterynaryjnej państwowej i samorządowej obowiązek trzebienia ogierów nieuznanych za opłatą w wysokości przez niego ustalonej.

(4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określa, do jakich ogierów w zakładach specjalnych oraz większych miastach nie mają zastosowania przepisy niniejszego artykułu";

6) w art. 7 ust. (1) i (4) otrzymują brzmienie:

„(1) Właściciele ogierów uznanych obowiązani są prowadzić rejestr pokrytych klaczy i wydawać świadectwa pokrycia".

„(4) Wzory rejestru pokrytych klaczy oraz świadectwa pokrycia ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych";

7)w art. 8 ust. (1) skreśla się wyrazy: „lub ksiąg ogierów i klaczy zarodowych", a w ust. (2) wyrazy: „księgi ogierów i klaczy zarodowych" zastępuje się wyrazami „księgi stadnej";

8) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Grzywną do 3.000 zł karany będzie:

1) kto pokrywa klacz ogierem nieuznanym (art. 3 ust. (1));

2) kto dopuszcza do powstania warunków, przy których jest możliwe pokrycie klaczy ogierem nieuznanym;

3) kto nie zgłasza zarządowi gminy ogiera lub nie doprowadza go przed komisję kwalifikacyjną (art. 5 ust. (1)";

9) w art. 10 ust. (3) otrzymuje brzmienie:

„(3) W przypadku pokrycia klaczy ogierem, do którego stosownie do ust. (3) art. 5 nie odnoszą się przepisy ust. (1) i (2) tegoż artykułu, powiatowa władza administracji ogólnej w razie wydania orzeczenia karnego w myśl art. 9 pkt 1) lub 2) może zarządzić wytrzebienie ogiera na koszt i ryzyko właściciela".

Art. 2. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 284) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych niniejszym dekretem.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w/z Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Stanisław Szwalbe

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

(Dz. U. R. P. z dn. 24.III. 1946 r. Nr 9, poz. 67).

72

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 22 marca 1946 r.

o obrocie i objęciu obowiązkiem świadczeń rzeczowych nawozów sztucznych.

Na podstawie art. 1 pkt 3), art. 2 ust. (2), art. 3, 46, 48 i 66 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200), zarządza się, co następuje:

§ 1. Wszelki obrót azotowymi, fosforowymi i potasowymi nawozami sztucznymi, polegający na kupnie, sprzedaży, zamianie, gromadzeniu i przechowywaniu, poddaje się reglamentacji i kontroli Państwa.

§ 2. Obrót nawozami sztucznymi wymienionymi w § 1 powierza się na zasadach wyłączności Związkowi Gospodarczemu Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej „Społem", który za zgodą Ministra Aprowizacji i Handlu będzie przekazywać swoje uprawnienia w całości lub w części osobom prawnym lub fizycznym.

Zabrania się dokonywania jakichkolwiek obrotów nawozami sztucznymi poza instytucjami i osobami, które uzyskały uprawnienia w myśl ustępu poprzedniego.

§ 3. Wszystkie osoby prawne lub fizyczne, będące w posiadaniu nawozów sztucznych wymienionych w § 1, winny w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia niniejszego rozporządzenia zgłosić i zaoferować je do nabycia, według ustalonych cen spółdzielniom należącym do Związku Gospodarczego Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej „Społem".

Przepis ust. 1 nie dotyczy nawozów sztucznych znajdujących się w posiadaniu gospodarstw rolnych dla użytku we własnym zakresie.

§ 4. Unieważnia się przydziały i zwolnienia nawozów sztucznych udzielone przed dniem 16 lutego 1946 r., a jeszcze nie zrealizowane.

§ 5. Winni naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia podlegają karom, przewidzianym w art. 90 i 92 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).

§ 6. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Aprowizacji i Handlu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w/z Prezes Rady Ministrów:
Władysław Gomułka

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

(Dz. U. R. P. z dn. 17.IV. 1946 r. Nr 12, poz. 81).

73

ROZPORZĄDZENIE

PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 25 marca 1946 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Robót Publicznych, wydanego w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych, z dnia 28 czerwca 1926 r. o wykonaniu ustawy o mierniczych przysięgłych z dnia 15 lipca 1925 r.

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o mierniczych przysięgłych (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 46, poz. 454) oraz art. 3 pkt. j) i art. 8 dekretu z dnia 30 marca 1945 r. o pomiarach kraju i organizacji miernictwa (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 58) zarządzam, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Robót Publicznym, wydanym w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych, z dnia 28 czerwca 1926 r. o wykonaniu ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o mierniczych przysięgłych (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 412) § 11 otrzymuje brzmienie:

„§ 11. Rota przysięgi przepisana dla kandydatów do zawodu mierniczego przysięgłego brzmi, jak następuje: „Przysięgam, pomny dobra demokratycznego Państwa Polskiego, że jako mierniczy przysięgły będę obowiązki moje sumiennie według swej najlepszej wiedzy wypełniać, przepisy prawa i instrukcje miernicze ściśle stosować, prawdy wiernie przestrzegać, a w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości".

§ 2. Nową treść § 11 wprowadza się do załącznika 3 do § 10 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych, wydanego w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych, z dnia 28 czerwca 1926 r. o wykonaniu ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o mierniczych przysięgłych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

(Dz. U. R. P. z dn. 17.IV 1946 r. Nr 12, poz.82).

74

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 maja 1946 r.

(Nr. UR/2.I.1/103)

w sprawie akcji przesiedleńczej ludności rolniczej i akcji osadnictwa rolniczego na terenach odzyskanych.

W związku z osadnictwem rolniczym na terenach ziem odzyskanych, a w szczególności z zorganizowaną akcją osadniczą spółdzielczo-parcelacyjną na tych terenach i związaną z tym zagadnieniem akcją przesiedleńczą polecam przystąpić Urzędom Ziemskim, pod osobistą odpowiedzialnością Ob. Ob. Prezesów i Komisarzy Ziemskich, do energicznej i rzeczowej współpracy z organami powołanymi w myśl obowiązujących przepisów do rozwiązania, zorganizowania i przeprowadzenia tych akcji w terenie oraz do zbierania i dostarczania w szybkim tempie danych i materiałów niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia tak osadnictwa jak i przesiedlenia.

Przy współdziałaniu w akcji przesiedleńczej specjalnie w odniesieniu do ludności, której grunty zostały zajęte w czasie wojny pod lotniska i poligony, lub których grunty przez okupanta zostały zalesione, jak też w stosunku do której przeprowadzone jest lub ma być prowadzone postępowanie wywłaszczeniowe na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1934 r. w przedmiocie prawa o postępowaniu wywłaszczeniowym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 776), lub której grunty ze względu na ich jakość nadają się raczej do zalesienia niż do użytkowania rolniczego, należy wykazać maksimum inicjatywy i wysiłku w kierunku wyjaśnienia tej części ludności, że przesiedlenie się jej na tereny odzyskane leży w dobrze zrozumiałym jej własnym interesie, gdyż w przyszłości po zakończeniu tej akcji nie mogą liczyć na otrzymanie ziemi, albowiem Państwo z powodu rozdysponowania ziem państwowych nie będzie jej miało. W tym też kierunku należy działać i w odniesieniu do ludności terenów objętych scaleniem gruntów i regulacją osiedli, a w szczególności we wsiach zniszczonych przez działania wojenne.

W związku z tą akcją winny Urzędy Ziemskie również mieć na uwadze konieczność opracowania na terenach ziem odzyskanych planu wyłączeń nieruchomości ziemskich z parcelacji i osadnictwa na cele, o których mowa w art. 1 cz. 2 lit. d i e oraz w art. 15 dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej, bowiem brak planowego ustalenia tych wyłączeń może odbić się ujemnie na sprawnym przebiegu akcji osadniczej na tych terenach i spowodować błędy i stan nie do naprawienia w przyszłości a szkodliwy z punktu widzenia państwowego. Za sprawne, należyte wykonanie i rozwiązanie tej sprawy, wobec postanowień pkt. 2 ustępu drugiego, przesyłanego w załączeniu zarządzenia Ministerstwa Ziem Odzyskanych z dnia 31 marca r. b. Nr 6478/III/817/W.W./46, również czynię odpowiedzialnym osobiście Ob. Ob. Prezesów i Komisarzy Ziemskich a w każdym wypadku usiłowanie opisu względnie zajęcia nieruchomości ziemskiej bez zgody Urzędów Ziemskich, należy niezwłocznie powiadamiać Ministerstwo, jak również należy powiadamiać Ministerstwo o wszelkich przejawach przy przeprowadzaniu akcji przesiedleńczej i osadniczej, nie odpowiadających zasadom racjonalnej przebudowy ustroju rolnego.

Przy niniejszym przesyłam do wiadomości i wykonania odpis zarządzenia Ministerstwa Ziem Odzyskanych, wydanego w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 31 marca r. b. Nr 6478/III/817/W.W/46 w sprawie akcji osadniczej na ziemiach pofolwarcznych, a z załączników, o których mowa w tym zarządzeniu, wzór deklaracji osadniczej oraz okólnik Rady Społecznej Osadnictwa Spółdzielczo-Parcelacyjnego przy Ministerstwie Ziem Odzyskanych z dnia 27 marca 1946 r. w sprawie parcelacji i zagospodarowania folwarków na ziemiach odzyskanych. Co zaś do innych załączników, o których mowa w tymże zarządzeniu, to wyjaśniam:

1) w odniesieniu do „akt nadania", że będzie on rozesłany po ostatecznym ustaleniu jego treści,

2) że po odezwę wyżej wymienionej Rady i statut Spółdzielni Parcelacyjno-Osadniczej należy zwrócić się do miejscowych władz administracji ogólnej (Referat Osiedleńczy),

3) że „plan regionalny" został już przesłany Urzędom Ziemskim przy piśmie Ministerstwa z dnia 13 kwietnia r. b. Nr. UR/6. 1.2/4.

W końcu jeszcze raz przypominam, że zagadnienie zasiedlenia ziem odzyskanych i należy-

tego ich zorganizowania i zagospodarowania jest jednym z najważniejszych zagadnień państwowych, które musi być jak najprędzej i możliwie najlepiej przeprowadzone, jak z punktu widzenia interesów Państwa tak też zainteresowanych poszczególnych obywateli. To też Urzędy Ziemskie winny w swym zakresie włożyć w rozwiązanie i załatwienie tego tego zagadnienia maksimum inicjatywy i wysiłków.

Minister:
St. Mikołajczyk

Załącznik:

Warszawa, dnia 31.III.1946 r.

MINISTERSTWO ZIEM ODZYSKANYCH

Departament Osiedleńczy

L. dz. 6478/III/817/WW/46.

AKCJA OSADNICZA NA ZIEMIACH POFOLWARCZNYCH

Ministerstwo Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych podejmuje akcję osadniczą na gruntach pofolwarcznych położonych na terenie ziem odzyskanych, przy czym dla wciągnięcia społeczeństwa do tej akcji zawiązała się dnia 18 marca r. b. Rada Społeczna Osadnictwa Spółdzielczo - Parcelacyjnego. W skład Rady weszły działające na terenie wiejskim organizacje społeczne, które zadeklarowały gotowość współdziałania przy zasiedlaniu i zagospodarowaniu folwarków na ziemiach odzyskanych. Odezwę Rady oraz okólnik organizacyjny załącza się. Rada przystąpiła do organizowania swoich odpowiedników powiatowych na ziemiach centralnych, w analogicznym składzie jak Rada przy Min. Ziem Odzyskanych.

Powiatowe Rady Społeczne Osadnictwa Spółdzielczo - Parcelacyjnego zostały upoważnione przez Min. Ziem Odzyskanych do prowadzenia akcji propagandowo-werbunkowej, a ponadto:

1. do wysyłania delegacji na ziemie odzyskane, jednak wyłącznie na teren powiatu lub powiatów wskazanych w załączonym planie regionalnym.

Skład delegacji został ustalony na 5 — 15 osób w zależności od liczby obiektów folwarcznych przewidywanych do zasiedlenia przez dany powiat. Delegacja winna się legitymować zaświadczeniem miejscowego starosty, stwierdzającym charakter delegacji i kierunek wyjazdu.

2. Do sporządzania przez delegację opisu tych obiektów folwarcznych na ziemiach odzyskanych, które zostaną jej wskazane przez władze powiatowe (referaty osiedleńcze) na nieruchomościach ziemskich przewidzianych do parcelacji przez Urzędy Ziemskie.

Delegacje nie mają prawa dokonywać opisu folwarków, które nie są przewidywane do zagospodarowania za pośrednictwem spółdzielni parcelacyjno-osadniczych.

3. Do zarezerwowania przez delegację u władz powiatowych (ref. osiedl.) na okres dwóch miesięcy wybranych folwarków do zasiedlania przez dany powiat: zarezerwowanie winno być na żądanie delegacji potwierdzone na piśmie przez powiatowe władze osiedleńcze w porozumieniu z Powiat. Urzędami Ziemskimi.

4. Do organizowania na terenie ziem macierzystych w porozumieniu z Pow. Urz. Ziemskim spółdzielni parcelacyjno - osadniczych, działających na podstawie statutu, zatwierdzonego przez Ministerstwo Ziem Odzyskanych i Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, odpis którego załącza się.

Dla każdego folwarku powstaje zasadniczo odrębna spółdzielnia. Liczba członków spółdzielni nie może być wyższa od liczby gospodarstw, jakie mogą powstać na terenie parcelacyjnym. Liczba ta będzie wskazana delegacji dokonywującej opisu przez władze powiatowe (ref. osiedleńczy) na podstawie uprzedniego porozumienia z Urzędem Ziemskim. Liczba członków spółdzielni może być czasowo niższa od liczby gospodarstw, jakie mogą powstać na terenie parcelacyjnym, pod warunkiem zadeklarowania przez spółdzielnie zagospodarowania całości.

5. Do organizowania na terenie ziem macierzystych w porozumieniu z Pow. Urzędem Ziemskim grup przesiedleńczych dla obejmowania folwarków na ziemiach odzyskanych nie na zasadach spółdzielczych, lecz bezpośrednio na gospodarstwa indywidualne.

Będzie to miało miejsce w przypadkach mniejszych folwarków, gdy wielkość i stan zabudowań pofolwarcznych albo inne możliwości tymczasowej (zastępczej) zabudowy okażą się wystarczające dla odpowiedniej ilości rodzin a osadnicy uznają własne środki za wystarczające do zagospodarowania folwarku bez pomocy spółdzielni.

Przy organizowaniu spółdzielni osadniczo-parcelacyjnych, wymienionych w p. 4 i 5, należy uwzględnić w pierwszej kolejności osoby wskazane przez Urzędy Ziemskie w związku z przebudową ustroju rolnego.

6. do wysłania delegacji gminnych w składzie 2 — 3 ludzi z pośród kandydatów do przesiedlenia dla dokonania oględzin, sporządzenia planu zagospodarowania i ewent. zabezpieczenia folwarku, wskazanego imiennie przez Pow. Radę Spół. Osadn. Spółdz.-Parcel. na terenie powiatu zasiedlanego. Ze względu na istniejące przepisy kolejowe, należy łączyć delegacje gminne wyjeżdżające na teren jednego powiatu w zespoły co najmniej 6-osobowe.

Delegacje gminne zaopatrują się przy wyjeździe w zaświadczenia z miejscowego starostwa, analogicznie jak delegacje powiatowe. Koszty przejazdu kolejowego delegacji powiatowych i gminnych pokrywa P. U. R., który prowadzi ewidencję i kontrolę wydanych zaświadczeń na przejazd dla delegacji.

7. Do współdziałania z P. U. R. w organizowaniu transportów z przesiedleńcami, o których mowa w pkt. 4 i 5.

Przy organizowaniu transportów winny być zachowane przepisy zawarte w okólniku M.Z.O. Nr 22 z dnia 4 marca 1946 r.

8. Do reprezentowania grup przesiedleńczych wobec władz osiedleńczych i Urzędów Ziemskich w sprawach związanych z parcelacją, przydziałem parcel i środków na zagospodarowanie.

Po zawiązaniu się spółdzielni prawo reprezentacji przejmują statutowe władze spółdzielni.

Ponieważ zagospodarowanie folwarków na ziemiach odzyskanych posiada pierwszorzędne znaczenie państwowe, zarządza się w związku z powyższym na zasadzie art. 2 pkt. b, c, d i f, oraz art. 7 dekretu z dnia 13.III.45 r. o zarządzie ziem odzyskanych (Dz. U. Nr 51, poz. 295), co następuje:

1) Ob. ob. Okręgowi Pełnomocnicy Rządu R. P. sprawują ogólny nadzór nad przebiegiem akcji parcelacyjno-osadniczej i ponoszą odpowiedzialność za jej właściwe przygotowanie. W związku z tym zwołują natychmiast po otrzymaniu nin. zarządzenia konferencję z udziałem przedstawicieli wojska (gdzie jest w toku przekazywania majątków władzom cywilnym), okręgowego zarządu Państw. Nieruchomości Ziemskich, Urzedu Ziemskiego, P.U.R. i innych zainteresowanych czynników, dla uzgodnienia działania i wydania poleceń w kierunku należytego przygotowania akcji w terenie.

2) Bezpośrednią odpowiedzialność za przeprowadzenie akcji zasiedlenia folwarków na terenie obwodu ponoszą ob. ob. Obwodowi Pełnomocnicy Rządu R. P., którzy winni wciągnąć do tej akcji wszystkie powiatowe władze i urzędy. Organem ich pracy w tym okresie są referaty osiedleńcze i powiatowe organa P. U. R.,

3) Bezwłocznie należy zakończyć czynności przygotowawcze zarządzone pismem L. 4535/ /II/582/W.W./46 z 15 marca i skompletować wykaz folwarków, które natychmiast mogą być oddane na cele osadnictwa spółdzielczo - parcelacyjnego. Wykaz ten należy uzupełnić w miarę możności opisem obiektu (stan budynków, inwentarzy, zasiewów itp.), w każdym zaś razie oceną Urzędu Ziemskiego, ile gospodarstw może powstać na obszarze folwarku po jego rozparcelowaniu, uwzględniając plan zabudowy, warunki glebowe i ewent. „resztówkę".

Dla orientacji podaję, że wg norm ustalonych w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych wielkość gospodarstw rolnych przewiduje się od 7 — 15 ha, (w okręgach północnych, gdzie gleby są słabsze dla gospodarstw typu hodowlanego — do 20 ha), gospodarstw ogrodniczo-warzywniczych do 5 ha. gospodarstw dla pracowników przemysłu rolnego (rybołóstwo, leśnictwo) do 3 ha, dla pracowników rzemiosła wiejskiego do 2 ha, dla innych pracowników do 1 ha.

4) Folwark, który został przez Władze Ziemskie przeznaczony, a następnie zarezerwowany przez delegację dla spółdzielni osadniczo-parcelacyjnej w żadnym wypadku nie może być później przeznaczony na inne cele,

5) w wypadku, gdy czynności przewidziane w punkcie 3-cim nie mogą być w terminie wykonane przez właściwy Urząd Ziemski, starosta zarządzi ich wykonanie przez inne podległe sobie organa przy współpracy z Urzędem Ziemskim w granicach jego możliwości,

6) w obwodach, gdzie referaty osiedleńcze nie są jeszcze zorganizowane, ich czynności przewidziane w nin. zarządzeniu przejmują powiatowe oddziały P.U.R.,

7) z chwilą zgłoszenia się delegacji w urzędzie Obwodowego Pełnomocnika Rządu, odpowiedzialność za należyte przyjęcie delegacji i zorganizowanie jej pracy w terenie spada na ob. ob. Pełnomocników Obwodowych.

W szczególności należy:

a) dostarczyć delegacji wykaz folwarków, przeznaczonych dla reprezentowanego przez delegację powiatu, oraz udostępnić wszelkie inne posiadane materiały, obrazujące stan tych folwarków.

b) ułatwić delegacji wyjazd w teren dla dokonania opisu bądź oględzin folwarków przez dostarczenie w miarę możności środków lokomocji,

c) zapewnić delegacji zaprowiantowanie i zakwaterowanie w granicach istnieją-

cych urządzeń P. U. R. i sieci stołówek urzędowych,

d) dostarczyć delegacji innej pomocy, niezbędnej dla wypełnienia zadania,

8) w czasie przebywania delegacji na terenie Obwodu Pełnomocnicy Rządu sprawują nadzór nad jej czynnościami.

Dla szybkości działania należy, w razie potrzeby dokonania opisów większej liczby folwarków, podzielić delegację na dwie lub więcej grup, pracujących jednocześnie w terenie.

W miarę potrzeby należy przydzielić do pomocy delegacji urzędnika ze składu urzędu Ob. Pełnomocnika, P.U.R. lub Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z jego władzami.

9) w ciągu miesiąca od daty zarezerwowania folwarku delegacja winna nadesłać na ręce Ob. Pełnomocnika Obwodowego listę przesiedleńców, zatwierdzoną przez Pow. Radę Osadnictwa Spółdzielczo - Parcelacyjnego. Objęcie folwarku przez przesiedleńców albo przez upoważniony komitet organizacyjny spółdzielni winno nastąpić w ciągu dalszego miesiąca.

10) Po przybyciu na miejsce przesiedleńcy otrzymują na podstawie orzeczenia Komisji Osadnictwa Rolnego akty nadania ziemi w brzmieniu wg załącznika. Formularze aktów nadania zostaną rozesłane po wydrukowaniu do Obwodowych Pełnomocników Rządu R. P.

Przed wręczeniem aktu nadania należy pobrać od osadnika pisemną deklarację — w brzmieniu wg załącznika,

11) w każdym powiecie powołuje się Komisję Osadnictwa Rolnego w składzie: przewodniczący — Obwodowy Pełnomocnik Rządu R. P. lub jego przedstawiciel, sekretarz — przedstawiciel Urzędu Ziemskiego, członkowie — przedstawiciel Pow. Rady Narodowej (lub Pow. Komitetu Osiedleńczego, gdzie Rady Narodowe nie są jeszcze zorganizowane), przedstawiciel P. U. R. i przedstawiciel G. U. L. Ponadto do składu Komisji należy zaprosić z głosem doradczym przedstawicieli wiejskch organizacji spółdzielczych, Zw. Osadn. Wojsk. itp.

Ważne są uchwały Komisji powzięte w składzie przynajmniej 3-ch członków, uprawnionych do głosowania, przy czym konieczna jest obecność Obwodowego Pełnomocnika Rządu R. P. lub jego przedstawiciela oraz przedstawiciela Urzędu Ziemskiego.

Do właściwości tych Komisji należy:

a) orzekanie w przedmiocie nadawania na własność osadniczych gospodarstw rolnych (działek pracowniczych) — powstałych z parcelacji folwarków,

b) orzekanie o cofnięciu aktu nadania, względnie ścieśnienia praw z niego wynikających, w wypadkach przewidzianych prawem,

c) wydawanie opinii w sprawach osadnictwa rolnego na wniosek właściwych władz,

12) po otrzymaniu aktów nadania osadnicy mogą zawiązać spółdzielnię parcelacyjno-osadniczą. W tym wypadku Obwodowy Pełnomocnik Rządu R. P. jest obowiązany ułatwić spółdzielni formalności założenia i rejestracji.

13) Spółdzielnia otrzymuje w zarząd i użytkowanie powstałą w związku z parcelacją resztówkę z budynkami i tymi przedsiębiorstwami, które nie są zastrzeżone dla innych instytucji.

Spółdzielnia otrzymuje w użytkowanie przynależny do folwarku inwentarz żywy i martwy, który przy przejściu na gospodarkę indywidualną zostanie podzielony pomiędzy członków spółdzielni z wyłączeniem inwentarzy przewidzianych w art. 11 dekretu o reformie rolnej.

14) Materiały do remontu budynków, nie będących własnością członków spółdzielni, winny być dostarczone spółdzielniom jako pomoc rzeczowa ze strony Państwa.

15) Obwodowi Pełnomocnicy Rządu R. P. są obowiązani ułatwić spółdzielniom i osadnikom na gospodarstwach pofolwarcznych, niezrzeszonych w spółdzielniach, uzyskanie potrzebnych do zagospodarowania materiałów (narzędzia rolnicze, materiał do remontu budynków) i kredytów na ten cel.

Przy podziale inwentarza żywego i martwego oraz zboża siewnego, tak z dostaw UNRRA, jak i innych źródeł, spółdzielnie parcelacyjno-osadnicze i osadnicy na gruntach pofolwarcznych winni korzystać z prawa pierwszeństwa.

16) Zabudowania nierolnicze, położone w bezpośrednim sąsiedztwie folwarku i dotychczas niezajęte, należy rezerwować jako dodatkowe pomieszczenie dla rodzin parcelantów-osadników bądź spółdzielców. W tym samym celu należy rezerwować położone na terenie powiatu baraki poniemieckie i zgłaszać odpowiednie wnioski do Wydz. Odbudowy.

Należy również ułatwiać osadnikom-parcelantom czasowe zamieszkanie w sąsiadujących z folwarkami wsiach we wspólnych domostwach z dotychczasowymi osadnikami, jeśli kubatura domów dopuszcza zamieszkanie dwóch rodzin.

17) Folwark zasiedlony przez więcej niż 50 rodzin (członków spółdzielni) stanowi odrębną jednostkę samorządu terytorialnego (Gromadę). Wyboru sołtysa mogą dokonać osadnicy już na ziemiach starych z zachowaniem istniejących przepisów. Zaświadczenie o wyborze sołtysa wystawia starosta na wniosek Pow. Rady Społ. Osadn. Spółdz.-Parcelac.

18) Osadnicy na folwarkach, położonych zdala od miejscowości zaludnionych, mają prawo do organizowania własnej Straży Obywatel-

skiej z zachowaniem przepisów zawartych w zarządzeniu M. Z. O. L. dz. 537/D.K. — z dnia 27.II.46 r.

Wnioski i uwagi ob. ob. Obwodowych Pełnomocników Rządu R. P. co do przebiegu wyników akcji przesiedleńczej na ziemie pofolwarczne należy zgłaszać do M. Z. O. przez Pełnomocników Okręgowych w oddzielnym comiesięcznym sprawozdaniu wg stanu na dzień 15 każdego miesiąca.

w/z Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Wolski
Podsekretarz Stanu

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
St. Mikołajczyk

Załącznik:

DEKLARACJA OSADNICZA.

Ob. .... urodzony dn. ....

w .... gmina .... powiat ....

z zawodu .... zwraca się do Komisji Osadnictwa Rolnego powiatu ....

o nadanie mu na własność działki gruntu o powierzchni .... ha

(słownie .... z poniemieckiej nieruchomości ziemskiej ....

gminy .... powiatu .... na poniższych warunkach:

1) Obszar działki określony w ha zostanie ostatecznie ustalony w zależności od jakości gleby — decyzją władz zatwierdzającą plan parcelac.

2) Osadnik otrzymuje działkę w stanie wolnym od dotychczasowych długów i ciężarów z wyjątkiem niezbędnych służebności, które określą władze ziemskie.

3) Osadnik otrzymuje działkę odpłatnie. (Szczegółowe przepisy dotyczące szacunku, trybu i terminów spłaty oraz ulg i ewentualnych rozliczeń z tytułu poniesionych strat wojennych — zostaną ustalone rozporządzeniami właściwych władz).

4) Osadnik ma prawo do pomocy rzeczowej i kredytów na zagospodarowanie się od Państwa, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu tej pomocy przysługuje osadnikom zagospodarowującymi się za pośrednictwem spółdzielni parcelacyjno-osadniczych.

5) Osadnik winien prowadzić gospodarkę osobiście, bądź w postaci gospodarstwa samodzielnego, bądź w ramach spółdzielni parcelacyjno-osadniczej. Zbycie nadanej działki, podział jej lub wydzierżawienie wymaga — do czasu uregulowania zasad obrotu ziemią przez właściwe władze zezwolenia miejscowej Komisji Osadnictwa Rolnego.

6) Osadnik winien zagospodarować nadaną mu działkę przynajmniej w 50% w ciągu roku od daty nadania — pod rygorem cofnięcia aktu nadania, względnie zmniejszenia powierzchni nadanej działki.

7) W razie utraty nadanej działki z przyczyn od osadnika niezależnych — Państwo zobowiązuje się do przydzielenia wzamian odpowiedniej działki lub wypłaty odszkodowania.

Treść niniejszej deklaracji oraz przyjęcie do wiadomości warunków nadania ziemi stwierdzam własnoręcznym podpisem.

Jednocześnie oświadczam, iż nie posiadam na terenie Ziem Odzyskanych innego gospodarstwa, nieruchomości lub warsztatu pracy na imię własne, względnie żony — przyjmując do wiadomości, iż niezgodność z prawdą powyższego oświadczenia uzasadnia cofnięcie aktu nadania ziemi.

........................, dnia .... 194 r.

Podpis.

Załącznik:

RADA SPOŁECZNA
Osadnictwa Spółdzielczo- Parcelacyjnego
przy
Ministerstwie Ziem Odzyskanych.

Warszawa dnia 27 marca 1946 r.

OKÓLNIK

w sprawie parcelacji i zagospodarowania folwarków na Ziemiach Odzyskanych.

Wchodzimy w nową fazę akcji przesiedleńczej na Ziemie Odzyskane. Niemcy masowo opuszczają te tereny, ustępując miejsca prawowitym gospodarzom tych ziem. Gospodarstwa średnie i małe zostały już w znacznej większości zasiedlone. Ale poza tymi gospodarstwami jest na Ziemiach Odzyskanych przeszło 2 miliony hektarów użytków rolnych z poniemieckich

folwarków, które czekają na osadników z przeludnionych rolniczo okolic Polski.

Wielkie dzieło zasiedlenia i zagospodarowania tych obszarów winno być dziełem chłopów polskich; inicjatywa ich i wysiłek znajdą pełne poparcie i daleko idącą pomoc ze strony Państwa.

Zasiedlanie folwarków będzie odbywać się w sposób planowy i zorganizowany. W zasadzie, każdy powiat wysyłający przesiedleńców zostanie powiązany z jednym z powiatów na Ziemiach Odzyskanych, przyjmującym przesiedleńców — na podstawie podobieństwa warunków przyrodzonych.

Przesiedlenie będzie przeprowadzone zorganizowanymi grupami pod kontrolą i przy pomocy organów państwowych oraz przy współudziale organizacyj społecznych.

Folwarki zostaną rozparcelowane na działki o powierzchni od 7 — 15 ha użytków rolnych, w zależności od rodzaju gleby i możności zagospodarowania przez osadnika w powiatach północnych, gdzie są grunty lżejsze i większa ilość łąk i pastwisk, wielkość gospodarstwa może sięgać do 20 ha, a gospodarstwa będą miały charakter hodowlany. Obszar działek dla gospodarstw ogrodniczo-warzywniczych może wynosić do 5 ha, dla pracowników zatrudnionych w przemyśle rolnym (rybołóstwo, leśnictwo) — do 3 ha, dla rzemieślników wiejskich do 2 ha, wreszcie dla innych pracowników.— do 1 ha.

Przy ustalaniu należności za ziemię dla osadników na gruntach pofolwarcznych na Ziemiach Odzyskanych, którzy się tam osiedlą do 1-go września 1946 r., będą ustalone znacznie dogodniejsze warunki, niż dla innych kategoryj osadników rolnych.

Organizacja przesiedlenia.

Zarządy Powiatowe Związku Samopomocy Chłopskiej oraz Z. M. W. „Wici" po otrzymaniu niniejszego okólnika wyznaczą jednego ze swych członków lub pracowników na referenta do spraw przesiedleńczo-osadniczych.

Po wzajemnym porozumieniu się, zadaniem ich jest wejść w kontakt z innymi organizacjami społecznymi działającymi na terenie wiejskim— i najdalej w ciągu 7 dni od daty otrzymania niniejszego okólnika powołać Powiatową Radę Społeczną Osadnictwa Spółdzielczo-Parcelacyjnego, w skład której winni wejść obok przedstawicieli Związku Samopomocy Chłopskiej i Związku M. W. „Wici", także przedstawiciele Związku Nauczycielstwa Polskiego, Związku Walki Młodych, Organizacji Młodzieży TUR, Wydziałów Rolnych Związków Zawodowych oraz spółdzielczości.

Do Rady należy zaprosić nadto przedstawiciela Starostwa, PUR i Urzędu Ziemskiego oraz ew. inne osoby, których współpraca ze względu na wybitną znajomość problemów życia wiejskiego może okazać się szczególnie pożyteczną.

Niezwłocznie po ukonstytuowaniu się Rada— która wraz z okólnikiem otrzymują dane, jakie obszary i w jakim powiecie przeznaczone są na kolonizowanie przez przesiedleńców z jej terenu — wysyła delegację do powiatu zasiedlanego w składzie pięciu do piętnastu osób, wśród których w miarę możności winny być reprezentowane najbardziej zainteresowane gminy.

Na czele delegacji stoi wyznaczony przez Radę odpowiedzialny kierownik.

Delegacja zaopatruje się w odpowiednie zaświadczenia ze Starostwa i na tej podstawie otrzymuje bilet kredytowany przez PUR.

Delegacja po przyjeździe na miejsce przeznaczenia zgłasza się w Starostwie (referat osiedleńczy), które udzieli jej członkom wszelkich informacyj, tyczących się terenu osiedlenia, pomaga im w ich czynnościach oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością.

Do zadań delegacji należy:

a) zebranie dokładnych danych co do folwarków, przeznaczonych na parcelację dla danego powiatu, czy gminy, przeprowadzanie opisu gleby, stanu budynków, inwentarza, zasiewów itp.,

b) ustalanie potrzebnych materiałów do remontu budynków i maszyn rolniczych oraz sposobów ich uzyskania,

c) zbadanie możliwości natychmiastowej parcelacji i przydzielenia do folwarków zabudowań sąsiednich wsi i miast lub baraków do przeniesienia na teren folwarków.

d) ustalenie możliwości uzyskania na miejscu pomocy państwowej dla osadników (pomoc maszynowa, przydział inwentarza żywego, zboża siewnego itp.).

Po skończeniu swych czynności kierownik delegacji przedstawia wynik badań delegacji i wypływające z nich wnioski Staroście (kierownikowi referatu osiedleńczego). Stosownie do wniosków delegacji, Starostwo (referat osiedleńczy) ustala w porozumieniu z Komisarzem Ziemskim liczbę gospodarstw mających powstać z parcelacji folwarków i rezerwuje dane folwarki dla osadników reprezentowanych przez delegację, zastrzegając, że najpóźniej w terminie miesięcznym winna być przedłożona lista przesiedleńców.

Jednocześnie z wysłaniem delegacji Rada zwołuje zebranie przedstawicieli gminnych organizacyj wchodzących w jej skład, celem zapoznania ich z ogólnymi zasadami akcji przesiedleńczej oraz z danymi, odnoszącymi się do kolonizowanego powiatu, nadesłanymi Radzie wraz z okólnikiem.

Przedstawiciele organizacyj przeprowadzają w swych gminach akcję propagandową i rejestrują kandydatów do wyjazdu. Po powrocie delegacji z Ziem Odzyskanych i po nadesłaniu

wyników rejestracji kandydatów na osadników Rada ustala, jaka gmina ma zasiedlić dany folwark lub kilka folwarków, biorąc przy tym pod uwagę w pierwszym rzędzie ich obszar i ilość zgłoszonych kandydatów w danej gminie oraz opinię Urzędu Ziemskiego.

Na tej podstawie przedstawiciele gminni organizacji tworzących Radę, organizują grupy osadnicze na każdy folwark.

W razie istnienia kilku organizacyj na terenie tej samej gminy — współdziałają one ze sobą na tych samych zasadach, co zarządy powiatowe w Radzie Społecznej Osadnictwa Spółdzielczo-Parcelacyjnego.

Poszczególna grupa wybiera Komitet Organizacyjny, który na podstawie danych przywiezionych przez delegację, ustala plan zagospodarowania przeznaczonego dla niej obiektu oraz ilość członków, których listę przedstawia Radzie do zarejestrowania, celem uzyskania zaświadczenia o skierowaniu na dany folwark.

Stosownie do planu grupa osadnicza udaje się na miejsce przeznaczenia, zabierając niezbędne mienie, środki na zagospodarowanie się i inwentarz.

Przewóz dokonywany jest przy pomocy, na koszt i środkami transportowymi PUR wg zasad dotychczas obowiązujących.

Organizacja osiedlenia.

Po przybyciu na miejsce przeznaczenia grupa osadnicza zostanie przez Starostwo (referat osiedleńczy) niezwłocznie wprowadzona w posiadanie przeznaczonego dla niej folwarku.

Na podstawie protokółu wprowadzenia w posiadanie — każdy z osadników otrzyma akt nadania, stwierdzający, iż został mu przydzielony na własność określony w hektarach obszar.

Jeśli warunki na to pozwalają (jest dostateczna ilość mieszkań i budynków gospodarczych osadnicy posiadają niezbędny inwentarz) wówczas osadnicy — po przeprowadzeniu parcelacji przez Urząd Ziemski lub własnymi siłami na koszt Urzędu Ziemskiego pod jego fachowym nadzorem — przechodzą na gospodarkę indywidualną.

Jeśli natomiast natychmiastowe przejście na gospodarkę indywidualną, jest utrudnione (brak lub niedostateczna ilość budynków i inwentarza), wówczas osadnicy mogą załcżyć spółdzielnię parcelacyjno-osadniczą; która ma im ułatwić jak najszybsze utworzenie samodzielnych gospodarstw. Wzorowy statut spółdzielni, zatwierdzony przez Ministra Ziem Odzyskanych i Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych otrzymują Rady wraz z niniejszym okólnikiem.

W ramach tej spółdzielni osadnicy mogą prowadzić gospodarkę na ośrodku folwarcznym, a nawet, gdyby uznali to za możliwe i wskazane — na całości gruntów folwarcznych, aż do czasu gdy każdy osadnik będzie mógł przejść na gospodarkę indywidualną, oraz przeprowadzić zabudowę swej parceli.

Utworzenie spółdzielni może nastąpić jeszcze przed wyjazdem na Ziemie Odzyskane — na podstawie danych przywiezionych przez delegację Rady.

Ogólne zasady organizacyjne.

1) Powołuje się na zasadach wyżej wymienionych Wojewódzkie Rady Społeczne Osadnictwa Spółdzielczo-Parcelacyjnego, jako organ nadzorujący działalność Rad Powiatowych i propagujący akcję osadnictwa spółdzielczego.

2) Czynności biurowe Rad, statystykę i sprawozdania załatwiają biura PUR, o ile nie podjęła się tego jedna z organizacyj wchodzących w skład Rady.

3) Z Radami współdziałają inspektorzy, delegowani przez Związek Samopomocy Chłopskiej i Z. W. M. „Wici" do tej pracy. Instruują oni Rady Powiatowe, usuwają trudności mogące powstać w czasie akcji, interweniując u właściwych czynników w gminach, gdzie brak jest miejscowych oddziałów organizacyj wiejskich, zastępują je w zakresie propagowania akcji przesiedleńczo-osiedleńczej, rejestrowania kandydatów do wyjazdu i organizowania grup przesiedleńczych, wreszcie opiekują się osadnikami na nowych siedzibach.

4) Członkowie Rad pełnią swe funkcję honorowo.

PUR zapewnia delegacjom bezpłatne przejazdy kolejowe, wyżywienie w czasie drogi oraz wyżywienie i noclegi na punktach etapowych — wg ogólnych norm, stosowanych w akcji repatriacyjnej.

Prezydium

Przewodniczący:
Wolski Władysław,
Podsekretarz Stanu.

Wiceprzewodniczący:
Cieślak Stanisław,
Zarząd Główny Związku Samopomocy Chłopskiej.

Sekretarz:
Jagła Michał,
Zarząd Główny Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici".

OKÓLNIK Nr 6.

z dnia 11 marca 1946 r.

(Wet./3-II-3/1).

w sprawie obowiązków organów urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w związku z wykonaniem dekretu z dnia 22.XII. 1945 r. o ochronie hodowli.

W związku z wejściem w życie Dekretu z dnia 22 grudnia 1945 r. o ochronie hodowli zwierząt gospodarskich (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 12 z dnia 20.I. 1946 r.) zarządzam, co następuje:

1. Organa urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w toku badania przed ubojem obok przewidzianego § 3 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 29 stycznia 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 305) określenia gatunku i płci zwierzęcia, a w razie spostrzeżenia objawów, wzbudzających podejrzenie o chorobę, także wieku, maści, odmiany maści i szczególnych znaków zwierzęcia, winny stwierdzić, czy zwierzę zgłoszone do uboju nie podlega zakazowi uboju w myśl art. art. 1 i 2 w/w dekretu, które brzmią:

Art. 1. Zakazuje się uboju zarówno dla celów przemysłowo-aprowizacyjnych jak i dla celów gospodarstwa domowego:

1) krów, buhai, owiec i trzody chlewnej, zapisanych do ksiąg hodowlanych,
2) przychówku, pochodzącego od zwierząt wymienionych w pkt 1),
3) przychówku płci żeńskiej,
4) krów poniżej lat 10, buhai i knurów zakwalifikowanych przez hodowlane komisje kwalifikacyjne,
5) świń poniżej 80 kg. żywej wagi oraz macior, nadających się do chowu,
6) owiec-matek w wieku poniżej lat 4 oraz przychówku płci żeńskiej.

Art. 2. Spod działania przepisu art. 1 wyłącza się:

1) zwierzęta nie nadające się do chowu, wybrakowane na podstawie orzeczeń powiatowych urzędów ziemskich w porozumieniu z izbami rolniczymi z udziałem przedstawiciela Związku Samopomocy Chłopskiej,
2) zwierzęta podlegające ubojowi z konieczności w rozumieniu art. 2, lit. c) pkt. 1 i 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 60, poz. 454) oraz zwierzęta, podlegające zabiciu z urzędu w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr 77, poz. 673).

2. W wypadku zaistnienia podejrzenia, że zwierzę zgłoszone do uboju podlega zakazowi uboju w myśl w/w dekretu organ urzędowego badania winien zażądać od osoby zgłaszającej zwierzę do uboju zaświadczenia o wybrakowaniu zwierzęcia z hodowli, wystawionego przez Powiatowy Urząd Ziemski w porozumieniu z przedstawicielem Powiatowego Biura Rolnego i Związku Samopomocy Chłopskiej.

3. W wypadku stwierdzenia, że zwierzę, zgłoszone do uboju, pochodzące ze świadczeń rzeczowych podlega zakazowi uboju w myśl w/w dekretu organ urzędowego badania winien niezwłocznie zawiadomić Referat Aprowizacji właściwego Starostwa, który powinien dokonać wymiany.

4. W wypadku, gdy zwierzę, będące własnością władz wojskowych zostanie zgłoszone do uboju, a podlega zakazowi uboju w myśl w/w dekretu, organ urzędowego badania niezwłocznie zawiadomi właściwą jednostkę wojskową i D. O. W. oraz Referat Aprowizacji właściwego Starostwa, celem dokonania wymiany zwierzęcia na takiejże wagi i gatunku zwierzę, nie podlegające zakazowi uboju.

5. We wszystkich wyżej wymienionych wypadkach, gdy zwierzęta podlegają zakazowi uboju w myśl w/w dekretu, organ urzędowego badania nie udzieli zezwolenia na ubój i uboju zakaże, zapisując nazwisko, imię i adres właściciela, oraz dokładny opis zwierzęcia.

Dokładny odpis zakazu uboju w formie protokółu prześle organ urzędowego badania właściwemu posterunkowi Milicji Obywatelskiej, celem roztoczenia kontroli nad daną sztuką zwierzęcia.

6. Organa urzędowego badania czynię odpowiedzialnymi za ścisłe przestrzeganie niniejszego.

7. Zarządzenie niniejsze w niczym nie narusza ograniczeń uboju zwierząt, obowiązujących w niektórych okręgach Ziem Odzyskanych na podstawie zarządzeń innych władz.

8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

9. Urzędy Wojewódzkie (Zarządy Miast w Warszawie i Łodzi), Wydziały Weterynarii podadzą niniejsze do wiadomości i ścisłego zastosowania wszystkim organom urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

Minister:

St. Mikołajczyk

76

OKÓLNIK Nr 7.

z dnia 21 marca 1946 r.

(Nr WM/1-I-1/25).

w sprawie zatwierdzania projektów odbudowy obiektów wodnych.

Kilkakrotnie stwierdzono, że przystępuje się do odbudowy obiektów wodnych, zniszczonych w czasie działań wojennych, bez uprzedniego zatwierdzania projektów odbudowy przez urzędy do tego powołane.

Ponieważ częstokroć obiekty te były przestarzałe i opierały się na starych zasadach budowy obiektów wodnych, a przystąpienie do odbudowy wg starych wzorów może spowodować wielkie straty w rolnictwie i niepotrzebne zwiększenie wydatków ze Skarbu Państwa na te budowy, zarządzam:

by do czasu uregulowania w drodze ustawy sprawy zatwierdzania projektów robót melioracyjnych i obiektów wodnych wszelkie plany odbudowy obiektów wodnych, znajdujących się na terenach podległych Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych były zatwierdzane przez właściwe Wydziały Wodno-Melioracyjne Wojewódzkich Urzędów Ziemskich.

Roboty przy obiektach wodnych już rozpoczęte, których projekty nie zostały w powyższy sposób zatwierdzone, zostaną zbadane na miejscu inspekcyjnie pod względem technicznym. W wypadku stwierdzenia prawidłowego ich prowadzenia pod względem technicznym — wyznaczony zostanie miesięczny termin na przedłożenie projektu, a roboty przerywane w tym czasie nie będą.

Minister:
St. Mikołajczyk

77

OKÓLNIK Nr 8.

z dnia 15 marca 1946 r.

(Nr UR/2-I-1/32).

w sprawie diet i kosztów podróży dla członków Komisji Szacunkowych przy parcelacji.

W związku z wykonaniem prac klasyfikacyjno-szacunkowych przewidzianych w §§ 34 i 35 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1.III. 1945 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 51 z 1945 r.) Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zarządza, co następuje:

I. Członkom Komisji Klasyfikacyjno-Szacunkowych, o ile są to osoby prywatne należy wypłacać diety w wysokości:

a) przewodniczącemu z wykształceniem rolniczym od 100 do 200 zł,

b) delegatom gminnej Komisji Reformy Rolnej od 50 do 100 zł.

II. Przewodniczącemu i członkom Komisji, o ile są funkcjonariuszami samorządowymi, należy wypłacać diety wg norm przewidzianych w tej instytucji, w której pracuje dany pracownik nie wyższe jednak od norm przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12.IX. 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 229).

III. Przewodniczącemu i członkom Komisji, o ile są urzędnikami państwowymi należy wypłacać diety wg norm przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12.IX. 1945 r.

IV. Rzeczoznawcom specjalistom powołanym dla oszacowania budynków, sadów owocowych, urządzeń ogrodniczo-warzywniczych, gospodarstw rybnych, urządzeń melioracyjnych, lasów itd. należy wypłacić diety wg umowy, licząc nie więcej niż 225 zł.

We wszystkich innych zagadnieniach, związanych z uregulowaniem należnych diet i kosztów podróży, należy stosować wyżej wspomniane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12.IX. 1945 r.

Ministerstwo jednocześnie zaznacza, że przy pracach klasyfikacyjno-szacunkowych, należy wykorzystać wszystkie stare plany i kalki klasyfikacyjno-szacunkowe, które były sporządzone przy pracach parcelacyjnych, scaleniowych itd., co ułatwi Urzędom Ziemskim w dużej mierze prace i zaoszczędzi czas oraz znacznie zmniejszy koszty diet.

Normy maksymalne podane w niniejszym zarządzeniu, winny być wypłacone tylko wyjątkowo, gdy Urzędom będzie chodziło specjalnie

o uzyskanie wybitnej siły, z powodu trudności szacunkowych.

Diety i koszty podróży przewodniczącego, członków komisji i rzeczoznawców należy pokrywać z sum § 8 i wstawić do preliminarza z kredytów Funduszów Ziemi.

Minister:
St. Mikołajczyk.

78

PISMO OKÓLNE

z dnia 22 grudnia 1945 r.

(Nr FZ/Fin/11/3106/45)

w sprawie otwierania rachunków w Oddziałach P. B. R. i P. K. O.

Do czasu wydania ogólnego zarządzenia, ustalającego prowadzenie rachunkowości Państwowego Funduszu Ziemi, Ministerstwo dążąc do ujednostajnienia trybu załatwienia spraw, wchodzących w zakres gospodarowania wymienionym Funduszem, zarządza co następuje:

I. Wojewódzkie Urzędy Ziemskie, o ile dotychczas nie posiadają otworzonych rachunków czekowych w Oddziałach Państwowego Banku Rolnego, pootwierają sobie takie rachunki (konta) w miejscowych Oddziałach P. B. R. pod nazwą: „Rachunek czekowy Państwowego Funduszu Ziemi . . . . . Wojewódzki Urząd Ziemski w. . . . . . . Rachunek czekowy przeznacza się dla obrotu czekowego sumami, będącymi w dyspozycji Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego, a wynikającymi z eksploatacji a) ośrodków kultury rolnej, b) zakładów przemysłowych, c) gospodarstw rybnych, będących w bezpośredniej administracji Wojewódzkich Urzędów Ziemskich.

II. Niezależnie od rachunku czekowego należy otworzyć w tymże Oddziale P. B. R. drugie konto p. n. „Rachunek bieżący — Państwowy Fundusz Ziemi — Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych". Na tym rachunku — aż do odwołania — lokowane będą wszystkie sumy, dotyczące bezpośrednio Ministerstwa, a więc wpływy: a) odnoszące się do prac, związanych z przebudową ustroju rolnego, b) scalenia, c) znoszenia służebności, d) drobnych regulacji będących w administracji W. U. Z., e) wszelkiego rodzaju wpływy z dzierżaw obiektów państwowych (młyny, tartaki i in.), f) z dzierżawy gruntów państwowych — opuszczonych i poniemieckich, zakładów przemysłowych lub gospodarstw rybnych, g) inne wpływy nie wynikające z eksploatacji ośrodków kultury rolnej.

III. Wszelkie natomiast wpływy, będące w administracji Państwowego Banku Rolnego, a więc wpływy z nadziału ziemią z mocy dekretu z dnia 6.IX. 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej, wszelkie wpływy z tytułu należności b. Funduszu Obrotowego Reform Rolnych itp. winny być wpłacane bezpośrednio do właściwego Oddziału Państwowego Banku Rolnego na rachunek Funduszów Administrowanych.

IV. Ponadto Wojewódzkie Urzędy Ziemskie otworzą dla siebie konta w P. K. O. dla ułatwienia płatnikom — dzierżawcom obiektów lub gruntów państwowych, uczestnikom scalenia i innym dłużnikom Państw. Funduszu Ziemi — dokonywanie wpłat na rachunek Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego.

Wszystkie wpłaty, dokonywane na ten rachunek co 10 dni mają być przelewane na rachunek bieżący Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, o którym mowa powyżej w punkcie II.

V. Na podstawie odcinków o każdorazowej wpłacie o przesłanych przez P. K. O., Wojewódzkie Urzędy Ziemskie będą przeprowadzały księgowania w rachunkowości Funduszu Ziemi Wojewódzkich Urzędów Ziemskich.

VI. Jeżeli płatnik, wymieniony w punkcie IV uiści należność, przypadającą Ministerstwu w myśl wytycznych, zawartych w punkcie II, bezpośrednio na rachunek czekowy W. U. Z., to kwota taka winna być przelana niezwłocznie na rachunek bieżący Państwowego Funduszu Ziemi — Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych lub na rachunek Funduszów Administrowanych, jeżeli dotyczą należności administrowanych przez P. B. R. Jeżeli natomiast omyłkowo zostanie skierowana wpłata na rachunek Państwowego Funduszu Ziemi — Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, to Wojewódzki Urząd Ziemski winien zlecić miejscowemu Oddziałowi Państwowego Banku Rolnego przelanie omyłkowo wpłaconej kwoty na rachunek właściwy.

VII. Wojewódzkie Urzędy Ziemskie najpóźniej 31 grudnia 1945 r. tj. z chwilą otwarcia kont, winny salda z dotychczas posiadanych rachunków przelać na właściwe rachunki, o których mowa w punkcie 1.

O wykonaniu powyższego należy zawiadomić Ministerstwo w terminie do dnia 10 stycznia 1946 r. podając Nr Nr otworzonych rachunków w Państwowym Banku Rolnym oraz Nr kont P. K. O.

w/z Minister:
St. Bieniek.

79

PISMO OKÓLNE

z dnia 7 stycznia 1946 r.

(Nr 5793/UR/P/4).

w sprawie zwrotu za wpłacone obsiewy.

Na zapytanie jednego z Wojewódzkich Urzędów Ziemskich, jak należy postąpić z sumami wpłaconymi za obsiewy działek, Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych wyjaśnia, że:

w wypadku zapłacenia należności za obsiewy, należy powyższą sumę zaliczyć, jako dokonanie wpłaty 10% zadatku za nabyte grunty w myśl p. 2 art. 14 Dekretu o wykonaniu reformy rolnej, zaś w wypadku uiszczenia i zadatku, należy zaliczyć na poczet wpłat z tytułu reszty ceny sprzedażnej za parcelę.

Dyrektor Departamentu:
Inż. A. Szczerba.

80

PISMO OKÓLNE

z dnia 22 lutego 1946 r.

(Nr 6739/UR/P/2).

w sprawie zaświadczeń PUZ o zrzeczeniu się ziemi przy wyjazdach na tereny odzyskane.

Na zapytanie Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego, jakie stanowisko winny zająć Powiatowe Urzędy Ziemskie w odniesieniu do osadników, udających się na ziemie odzyskane, żądających wydania zaświadczeń, Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych wyjaśnia, że zarządzenie Ministerstwa z dnia 19 maja 1945 r. Nr 1232/UR/P/2 obowiązuje nadal i nie należy żądać deklaracji poddania dotychczas posiadanego gruntu na rzecz reformy rolnej.

Natomiast Powiatowe Urzędy Ziemskie mogą wydawać osadnikom, udającym się na zachód, zaświadczenia o ilości posiadanej ziemi i ilości postawionych budynków i w czyjej administracji pozostawił swe gospodarstwo. O ile osadnik oddał swe gospodarstwo do administracji PUZ, należy powyższe gospodarstwo wydzierżawić okolicznym małorolnym na warunkach przyjętych dla danej miejscowości, lecz w żadnym wypadku do czasu otrzymania zarządzenia Ministerstwa nie można go parcelować i przyznawać tytułu własności.

Ministerstwo jednocześnie komunikuje, że zarządzenie z dnia 19 maja 1945 r. Nr 1232/UR/P nie dotyczy osadników udających się na tereny leżące w granicach Rzeczypospolitej Polskiej w dn. 1.IX. 1939 r. i od nich należy pobierać deklarację, że pozostawiony grunt oddają na rzecz reformy rolnej.

Dyrektor Departamentu:
Inż. A. Szczerba.

81

PISMO OKÓLNE

z dnia 28 marca 1946 r.

(Nr UR/2-I-1/24).

w sprawie wzoru dokumentu nadania ziemi.

W załączeniu Ministerstwo przesyła wzór dokumentu nadania ziemi, który należy stosować przy wydawaniu nowych dokumentów.

O ile Wojewódzki Urząd Ziemski we własnym zakresie nie jest w możności wydrukowania tych dokumentów, należy podać Ministerstwu niezwłocznie ilość niezbędnych WUZ blankietów omawianego dokumentu nadania ziemi.

Wojewódzkie Urzędy Ziemskie przyśpieszą wydawanie aktów nadania.

w/z Minister:
St. Bieniek

Załącznik Nr ....

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych

DOKUMENT NADANIA ZIEMI

W wykonaniu Dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej stwierdza się, że
ob. ....
urodzony dnia .... r. w .... gm. ....
pow. .... otrzymał na własność nadział ziemi o obszarze .... ha
(słownie ....)
ze stanowiącej własność Skarbu Państwa nieruchomości ziemskiej ....
.... gminy ....
powiatu .... województwa ....
zapisanej w ks. hip. Nr .... prowadzonej przy Sądzie ....
.... w .... objętej l. w. h.
.... ks. .... prowadzonej przy
Sądzie .... w ....

Nadział ten uwidoczniony jest na ....
(planie lub szkicu)
sporządzonym przez ....
pod Nr .... i obejmuje p. gr. 1. kat. ....
....

Wraz z nadziałem ziemi otrzymał na własność ....
....
....
....

Na podstawie ust. (1) art. 2 Dekretu z dnia 24 sierpnia 1945 r. o wpisywaniu do ksiąg hipotecznych (gruntowych) prawa własności nieruchomości przejętych na cele reformy rolnej (Dz. U.R.P. Nr 34, poz. 204) dokument niniejszy wraz z odpisem wykonalnej decyzji właściwej władzy w przedmiocie klasyfikacji i szacunku otrzymanych przez nowonabywcę nieruchomości ziemskich i inwentarza stanowi tytuł do wpisania na rzecz nabywcy w księdze hipotecznej (gruntowej) prawa własności nadanej działki przy uwzględnieniu postanowień ust. (2) i (3) art. 2 tegoż Dekretu.

...., dnia .... 1946 r.

m. p.

....

Komisarz Ziemski | Pełnomocnik dla Spraw Reformy Rolnej

na pow. .... | na pow. ....

82

PISMO OKÓLNE

z dnia 31 marca 1946 r.

(Nr UR/2-I-3/7).

w sprawie przydziału gruntów z reformy rolnej na cele regulacji rzek.

W uzupełnieniu polecenia z dnia 28 stycznia 1946 r. Nr UR/2-I-3/7 zarządzam, co następuje:

1) Z uwagi na to, że zgodnie z obecną praktyką i ze stanowiskiem Ministerstwa Komunikacji, zajmowanym na konferencjach międzyministerialnych, kwestią budowy, naprawy oraz konserwacji wałów nie tylko na rzekach niezeglownych i niespławnych, lecz również i na rzekach leżących w kompetencji Ministerstwa Komunikacji zajmuje się Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych za pośrednictwem podległych mu agend terenowych, które również zainteresowane są w utrzymaniu pewnych terenów dla plantacji wikliny na cele budowy i naprawy wałów, przeto wybór terenów, jakie mają być przekazane Ministerstwu Komunikacji, winien odbywać się przy udziale również i przedstawiciela Wydziału Wodno-Melioracyjnego Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego.

2) Do przedkładanych wniosków o wyłączenie omawianych terenów od parcelacji i przekazanie ich Ministerstwu Komunikacji dołączać opinię Wydziału Wodno-Melioracyjnego, że wytypowane tereny nie są konieczne dla melioracji.

3) Wobec konieczności posiadania przez Urzędy Wodno-Melioracyjne faszyny do robót przy regulacji i obwałowaniu rzek nieżeglownych i niespławnych, należy zgłoszenie tych Urzędów o przydział pod plantację wikliny gruntów nadrzecznych, względnie gruntów o stosownej powierzchni w pobliżu rzek nieżeglownych i niespławnych, traktować analogicznie, jak w poleceniu z dnia 28 stycznia r. b. Nr UR/2-I-3/7.

w/z Minister:
St. Bieniek.

83

PISMO OKÓLNE

z dnia 13 kwietnia 1946 r.

(Nr UR/2-II-1/24).

w sprawie właściwego wykonywania postanowień zarządzenia z dnia 8 września 1945 r. (Dz. U. M. R. i R. R. Nr 2, poz. 25) o uregulowaniu przydziału gruntów gospodarstw poniemieckich.

Wobec napływających do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych skarg na niewłaściwe wykonywanie postanowień zarządzenia mego nr 10 z dnia 8 września 1945 r. w sprawie uregulowania przydziału gruntów gospodarstw poniemieckich (Dz. U. M. R. i R. R. Nr 2, poz. 25) w celu usunięcia stwierdzonych niewłaściwości, polecam stosowanie następujących zasad:

1) przy wykonywaniu postanowień pkt 3 wymienionego zarządzenia nie wolno jest, z zastrzeżeniem warunków przewidzianych niżej w pkt. 2 usuwać z gospodarstw poniemieckich bezrolnych robotników i pracowników rolnych, drobnych dzierżawców oraz małorolnych i repatriantów, dla których praca na roli stanowi zawód i główne źródło utrzymania i którzy na objętych gospodarstwach poniemieckich w granicach obowiązujących co do obszaru norm prawidłowo gospodarują i zdali z tych gospodarstw świadczenia rzeczowe.

2) W wypadkach kiedy samodzielne gospodarstwo poniemieckie objął miejscowy małorolny lub drobny dzierżawca, można go pozostawić na tym gospodarstwie, w granicach obowiązujących co do obszaru norm, jedynie pod warunkiem, że wyrazi on zgodę na przyjęcie jego dotychczasowego gospodarstwa na cele refor-

my rolnej i osadnictwa w trybie dekretu z dnia 28.XI.1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 321).

Zasada powyższa nie dotyczy gruntów poniemieckich, objętych przez małorolnych i drobnych dzierżawców na upełnorolnienie ich gospodarstw w granicach obowiązujących norm. Z tych ostatnich gruntów nie wolno jest małorolnych i drobnych dzierżawców usuwać.

3) Należy usunąć z gospodarstw poniemieckich osoby nieuprawnione do korzystania z reformy rolnej.

W szczególności należy usunąć z tych gospodarstw 1) osoby, posiadające poza rolnictwem inne główne źródło utrzymania (urzędników, rzemieślników itp.), 2) także rolników, gdy bądź sami posiadają własne gospodarstwa rolne, bądź gdy gospodarstwa takie posiada ich najbliższa rodzina (rodzice, dzieci) i mają prawo do uzupełnienia z gruntów poniemieckich i folwarcznych.

Podkreślam, że zasady powyższe należy stosować bez względu na przewidzianą w zarządzeniu nr 10 norm 50% przydziału gospodarstw dla repatriantów.

Minister:

St. Mikołajczyk

84

PISMO OKÓLNE

z dnia 10 maja 1946 r.

(Nr. UR/2.I.1/105)

w sprawie ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych) prawa własności gruntów przejętych na cele reformy rolnej.

Wobec tego, że sprawa uregulowania tytułów własności gruntów ma duże znaczenie, zwłaszcza dla nabywców, gdyż umożliwia im otrzymanie kredytów na zagospodarowanie i zabudowę, Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zarządzeniem z dnia 7.X.1945 r. Nr. 4801/UR/P/5 poleciło dokonać czynności przewidzianych w dekrecie z dnia 24.VIII.1945 r. o wpisywaniu do ksiąg hipotecznych (gruntowych) prawa własności nieruchomości przejętych na cele reformy rolnej (Dz. Ust. R. P. Nr 34, poz. 204).

Jak wynika ze sprawozdań Wojewódzkich Urzędów Ziemskich, jak również z inspekcji dokonywanych przez delegatów Ministerstwa sprawa uregulowania tytułów własności przejętych nieruchomości zarówno na rzecz Skarbu Państwa jak i nabywców, nie została dotąd nawet w minimalnym stopniu załatwiona.

Ten stan rzeczy przypisać należy małemu zainteresowaniu się Urzędów Ziemskich wspomnianym wyżej zagadnieniem, chociaż ma ono wielkie znaczenie dla gospodarczej odbudowy kraju.

Z uwagi na powyższe zarządzam co następuje:

1. Wojewódzkie Urzędy Ziemskie dokonają niezwłocznie przepisania na rzecz Skarbu Państwa tytułów własności nieruchomości ziemskich, wymienionych w art. 2 ust. (1) pkt. b), c), d) i e) dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 3, poz. 13) stosownie do przepisów dekretu z dnia 24.VIII.1945 r.

2. Wojewódzkie Urzędy Ziemskie wydadzą niezwłocznie Powiatowym Urzędom Ziemskim zarządzenia w sprawie dokonania czynności przewidzianych w par. 34 — 41 rozporządzenia wykonawczego z dnia 1.III.1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 51) tj. klasyfikacji i szacunku gruntów rozdysponowanych, jak również wydania decyzji w tym przedmiocie. Jednocześnie winny być oszacowane zabudowania oraz przydzielony nabywcom inwentarz żywy i martwy.

3. Wojewódzkie Urzędy Ziemskie wydadzą Powiatowym Urzędom Ziemskich odpowiednie zarządzenia w sprawie ujawnienia w hipotece dokumentów nadania wraz z odpisami wykonalnych decyzji w przedmiocie klasyfikacji i szacunku gruntów łącznie z szacunkiem przydzielonego nabywcy inwentarza, stosownie do przepisów art. 2 dekretu z dnia 24.VIII.1945 r.

4. W stosunku do gospodarstw przydzielonych repatriantom należy stosować te same zasady ze zmianą, dotyczącą sposobu uregulowania należności za przydzielone gospodarstwa. We wniosku o dokonanie wpisu hipotecznego (art. 2 dekretu z dnia 24.8.45 r.) należy pomieszczać wzmiankę ustalającą, że na pokrycie ceny za przydzielone gospodarstwo będzie zarachowana kwota na jaką zostanie oszacowane gospodarstwo rolne, pozostawione przez repatrianta na terenie Z. S. R. R. i że spłatę ewentualnej różnicy między ceną przydzielonego repatriantowi gospodarstwa, a szacunkiem gospodarstwa pozostawionego przez niego na terenie Z.S.R.R. odracza się do czasu ustalenia wymienionego szacunku.

W celu zapewnienia ścisłego wykonania niniejszego zarządzenia nakładam na Obywateli Prezesów Wojewódzkich Urzędów Ziemskich pod rygorem osobistej odpowiedzialności, obowiązek dopilnowania, aby akcja zmierzająca do uregulowania tytułów własności została jak najszybciej przeprowadzona.

Dla uwidocznienia postępu prac w powyższej dziedzinie Wojewódzkie Urzędy Ziemskie nadsyłać będą Ministerstwu miesięczne sprawozdania w terminie do dnia 10 każdego miesiąca według załączonego wzoru.

Minister:

St. Mikołajczyk

Załącznik.

Wzór

. . . . .dn. 1946

WOJEWÓDZKI URZĄD ZIEMSKI

w. . . . .

L. dz. . . . .

Do

Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych

Departament Przebudowy Ustroju Rolnego

w Warszawie

Sprawozdanie (miesięczne)

z akcji wpisywania do ksiąg hipotecznych (gruntowych) prawa własności nieruchomości przejętych na rzecz Skarbu Państwa na cele reformy rolnej oraz na rzecz nabywców

na dzień 1 . . . . 194 . . r.

Powiat	Przejęto na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości		Uregulowanie tytułu własności na rzecz						Uwagi
			Skarbu Państwa		nabywców				
			przesłano wniosków do sądu	wpisano do hipoteki	przesłano wniosków do sądu		wpisano do hipoteki		
	z tytułu	ilość obiektów	ilość obiektów		ilość				
					obj.	gosp.	obj.	gosp.	
(przykład)	art. 2 dekr. 6.9.44 punkt b)	498	390	125	60	85	35	56	
	c)	7	6	3					
	d)	—	—	—	—				
	e)	112	102	70	60	3.400	40	2.600	

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych. Warszawa, Nowogrodzka 50.
Referat Prasowy. Pokój 109. Cena zł. 20.

Konto P. K. O. — I — 1888. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

Drukarnia Państwowa Nr 1 w Warszawie, Tamka 3.